

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สำนักงานอัยการสูงสุดเป็นหน่วยงานหนึ่งในกระบวนการยุติธรรมมีหน้าที่พิจารณาสำนวนคดีขึ้นฟ้องต่อศาล หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสำนวนคดีของสำนักงานอัยการสูงสุด คือ หน่วยงานตัวความเป็นหน่วยงานที่ส่งสำนวนคดี เช่น 1) สำนักงานตำรวจแห่งชาติส่งสำนวนคดีอาญามายังสำนักงานคดีอาญา แต่ถ้าเป็นคดีอาญาเกี่ยวกับเด็กและครอบครัวสำนวนคดีจะถูกส่งมายังสำนักงานคดีเยาวชนและครอบครัว 2) สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีการส่งสำนวนมายังสำนักงานคดีเศรษฐกิจและทรัพยากร 3) สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดส่งสำนวนคดีมายังสำนักงานคดียาเสพติด 4) สำนักงานสอบสวนคดีพิเศษส่งสำนวนมาที่สำนักงานคดีพิเศษ 5) สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติส่งสำนวนมาที่สำนักงานคดีพิเศษหน่วยงานที่ส่งสำนวนมายังสำนักงานอัยการเพื่อให้พิจารณาคดีในนำฟ้องต่อศาล สำนวนคดีที่หน่วยงานตัวความนำส่งจะมีการจัดเก็บข้อมูลที่บางส่วนที่ซับซ้อนกัน จากลักษณะการจัดเก็บของแต่ละหน่วยตัวความจะมองเห็นความซับซ้อนของข้อมูล ซึ่งสามารถส่งต่อกันได้โดยไม่เสียเวลาในการนำเข้าข้อมูลสำนวนคดีเข้าสู่ระบบ อันอาจก่อให้เกิดความผิดพลาดของข้อมูลที่ไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน อันเกิดจากการนำเข้าข้อมูลที่เกิดพลาด เช่น ชื่อ-นามสกุล อายุ ผู้ต้องหาหรือผู้เสียหายอาจนำเข้าเก็บข้อมูลลงฐานข้อมูลไม่เหมือนกัน ซึ่งอาจทำให้ดำเนินคดีอาจสร้างความยุ่งยากและเกิดความล่าช้า ทำให้ผู้ต้องหาและผู้เสียหายอาจได้รับผลกระทบจากกรณีดังกล่าวและหน่วยงานที่ปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาล เช่น 1) กรมราชทัณฑ์ 2) กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน 3) กรมคุมประพฤติ จะเป็นหน่วยงานที่จะดำเนินการกับผู้ต้องหาตามคำพิพากษาของศาล หน่วยงานในกลุ่มนี้ในปัจจุบันมีการเก็บข้อมูลลงคอมพิวเตอร์ ตั้งแต่รายงานสำนวนคดี ประวัติผู้ต้องหา คำสั่งฟ้องของพนักงานอัยการ คำพิพากษาของศาล ซึ่งจะเห็นได้ว่าการเก็บข้อมูลที่ซับซ้อนกับสำนักงานอัยการสูงสุด ปัญหาคือการนำเข้าข้อมูลของแต่ละหน่วยงาน อาจมีการนำเข้าข้อมูลผิดพลาดไม่ตรงข้อเท็จจริงตามสำนวน ทำให้พนักงานอัยการขอข้อมูลไปยังหน่วยงานที่ปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาล อาจไม่ได้รับข้อมูลหรือได้ข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง เนื่องจากการเก็บข้อมูลไม่ถูกต้อง เช่น ชื่อ-นามสกุลไม่ตรงกันของผู้ต้องหา จะทำให้การหาประวัติการรับโทษของผู้ต้องหาอาจไม่พบได้ ซึ่งอาจมีผล

ในการพิจารณาเพิ่มโทษหรือลดโทษของพนักงานอัยการในการนำสำนวนคดีขึ้นฟ้องศาล เกิดความล่าช้าได้ ซึ่งปัจจุบันการเก็บข้อมูลสำนวนคดีของสำนักอัยการสูงสุดมีจัดเก็บลงในระบบคอมพิวเตอร์ เรียกว่า สารบบคดีอิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วย คดีอาญาอยู่ 3 จำนวน คือ 1) จำนวนคดีกรณีมีตัวผู้ต้องหาพร้อมสำนวนการสอบสวน (ส.1) (ที่ น.ว. 5/2500 ลงวันที่ 28 มกราคม 2500 ประมวลระเบียบข้อบังคับและหลักปฏิบัติข้าราชการของกรมอัยการเล่ม 1 หน้า 1196) 2) จำนวนคดีกรณีไม่มีตัวผู้ต้องหา อาจหลบหนี ดำรวจส่งสำนวนอย่างเดียวหรือสั่งไม่ฟ้อง (ส.2) (ประมวลระเบียบข้อบังคับและหลักปฏิบัติข้าราชการของกรมอัยการเล่ม 1 หน้า 310) และ 3) จำนวนคดีกรณีไม่รู้ตัวผู้กระทำความผิดเลย (ส.3) (ประมวลระเบียบข้อบังคับและหลักปฏิบัติข้าราชการของกรมอัยการเล่ม 1 หน้า 311) โดยเจ้าหน้าที่ธุรการจะทำหน้าที่นำเข้าข้อมูลสำนวนคดีที่ได้รับจากหน่วยงานตำรวจมาลงตามประเภทของสำนวน ซึ่งข้อมูลนำเข้าในการจัดเก็บของระบบคอมพิวเตอร์ คือ 1) ตัวคดีความ 2) ข้อมูลผู้ต้องหา 3) ข้อมูลผู้เสียหาย และ 4) ความผิดที่หน่วยงานตำรวจระบุมา แล้วส่งข้อมูลดังกล่าวให้อัยการพิเศษฝ่ายหรืออัยการจังหวัดสั่งมอบหมายให้อัยการคนใดเป็นผู้รับผิดชอบ เพื่อดำเนินการพิจารณาสำนวนคดีในการทำฟ้องต่อศาล

เทคโนโลยีทางเว็บบริการเป็นเทคโนโลยีที่สามารถติดต่อสื่อสารกันไม่ต้องคำนึงถึงปัจจัยด้านฮาร์ดแวร์หรือรูปแบบของฐานข้อมูลเพราะใช้การสื่อสารในรูปแบบโปรโตคอล (Protocol) และสามารถติดต่อกันได้ทั่วโลกตลอดเวลา ทำให้เกิดการติดต่อสื่อสารกันได้ระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมสามารถที่ติดต่อกับพนักงานอัยการสูงสุดได้ตลอดเวลา แม้มีระบบคอมพิวเตอร์และระบบฐานข้อมูลที่แตกต่างกันซึ่งการติดต่อสื่อสารระหว่างระบบเครื่องคอมพิวเตอร์กับระบบเครื่องคอมพิวเตอร์ผ่านระบบเครือข่าย โดยระบบซอฟต์แวร์ที่ออกแบบมาเพื่อสนับสนุนการแลกเปลี่ยนข้อมูลกัน ระหว่างเครื่องคอมพิวเตอร์ผ่านระบบเครือข่าย โดยที่ภาษาที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารระหว่างเครื่องคอมพิวเตอร์ คือเอกซ์เอ็มแอล เว็บเซอร์วิสมีอินเทอร์เน็ต ที่ใช้ชื่อเรียกแบบข้อมูลที่เครื่องคอมพิวเตอร์ประมวลผลได้ (ลินน์ตัน, 2549 : 3) โดยที่เครื่องคอมพิวเตอร์ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมติดต่อกับระบบคอมพิวเตอร์ของพนักงานอัยการสูงสุดโดยข้อมูลที่ทำการแลกเปลี่ยน จะถูกแนบไว้ในซอง SOAP (<soap:Envelope>) แล้วถูกส่งโดยอาศัย HTTP ซึ่งจะทำให้ข้อมูลมีความปลอดภัยในเวลาแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงาน

การทำเหมืองข้อมูล (Data Mining) เป็นลักษณะการค้นหาคำความรู้ในฐานข้อมูล (Knowledge Discovery in Databases - KDD) เป็นเทคนิคเพื่อค้นหารูปแบบ (Pattern) โดยใช้วิธีการจำแนกประเภทข้อมูล (Data Classification) ข้อมูลจำนวนมหาศาลแจกประเภทของข้อมูลจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม แยกข้อมูลให้สอดคล้องกับฐานข้อมูลของระบบงานฐานข้อมูลที่กำหนด เช่น ชื่อ-นามสกุล เพศ อายุ แต่ละหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม อาจกำหนดชนิด

ประเภทฐานข้อมูลที่แตกต่างกันไปบ้างที่อาจเก็บลักษณะ 01 =เพศชาย แต่บางที่ M=เพศชาย (เอกสิทธิ์, 2557 : 9) ดังนั้นจำเป็นต้องมีการผูกเชื่อมโยงเพื่อให้ฐานข้อมูลของสำนักงานอัยการทราบ โดยอัตโนมัติ เพื่อค้นหาที่มีจำนวนมหาศาลและรับเข้ามาเก็บในฐานข้อมูลของสำนักงานอัยการสูงสุดให้เป็นหมวดหมู่

เดมมิ่ง (The Deming Cycle) หรือ PDCA ประกอบด้วย P = Plan คือ การวางแผนงาน จากวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ได้กำหนดขึ้น D = Do คือ การปฏิบัติตามขั้นตอนในแผนงานที่ได้เขียนไว้อย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง C = Check คือ การตรวจสอบผลการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนของแผนงานว่ามีปัญหาอะไรเกิดขึ้น จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงแก้ไขแผนงานในขั้นตอนใด A = Action คือ การปรับปรุงแก้ไขส่วนที่มีปัญหา หรือถ้าไม่มีปัญหาใด ๆ ก็ยอมรับแนวทาง การปฏิบัติตามแผนงานที่ได้ผลสำเร็จ เพื่อนำไปใช้ในการทำงานครั้งต่อไป เมื่อได้วางแผนงาน (P) นำไปปฏิบัติ (D) ระหว่างการปฏิบัติก็ดำเนินการตรวจสอบ (C) พบปัญหาที่ทำการแก้ไข หรือปรับปรุง (A) การปรับปรุงก็เริ่มจากการวางแผนก่อน วนไปได้เรื่อย ๆ จึงเรียกรวม PDCA จะทำให้ข้อมูลทำการแลกเปลี่ยนเป็นข้อมูลที่น่าเชื่อถือ (Sobek and Smalley, 2554 : 52) ถ้าเป็นในระบบเครื่องคอมพิวเตอร์ที่จะทำการเปลี่ยนข้อมูลในส่วนของระบบคอมพิวเตอร์ของสำนักงานอัยการสูงสุดกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมจะมีการวางแผนรูปแบบแผนงานระบบที่ดำเนินการแลกเปลี่ยนข้อมูล DO ดำเนินการส่งข้อมูลผ่านระบบงานแผนที่ตกลงไว้ Check จะมีการนำข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือที่มาตรฐานกลาง เช่น เลข 13 หลักของกรมการปกครองเข้ามาตรวจสอบกับข้อมูลด้านบุคคลของหน่วยงานกระบวนการยุติธรรมที่ส่งมายังสำนักงานอัยการสูงสุด และจะมีการ Action ข้อมูลดังกล่าวกับระบบคอมพิวเตอร์ของหน่วยงานกระบวนการยุติธรรมในส่วนข้อมูลที่ไม่ตรงกัน

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าข้อมูลจากหน่วยงานตำรวจและหน่วยงานที่ปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาล มีความสำคัญต่อสำนักงานอัยการในการพิจารณาในการนำฟ้องศาลหรือไม่ ถ้ามีความผิดพลาดในด้านข้อมูลที่เก็บแล้วไม่ตรงกัน จะทำให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินคดี ซึ่งจะมีผลกระทบต่อทั้งผู้เสียหายและผู้ต้องหา ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าถ้าสามารถทำให้หน่วยงานตำรวจ หน่วยงานที่ปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาล สำนักงานอัยการสูงสุด สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลกันได้ จะสามารถช่วยให้มีข้อมูลที่ตรงกัน ลดความซับซ้อนของข้อมูลและยังสามารถลดขั้นตอนในการนำเข้าสู่ข้อมูลของแต่ละหน่วยงานด้วย ทำให้สามารถดำเนินการด้านคดีสามารถทำได้รวดเร็วขึ้น โดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศด้านเว็บเซอร์วิชและเหมืองข้อมูลร่วมกับวัฏจักรเดมมิ่งเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาให้สำนักงานคดี ให้สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมตามหลักการเทคโนโลยีสารสนเทศคุณภาพ เป็นวิธีเข้าแก้ไขปัญหาคือ

ลดการเก็บข้อมูลซ้ำซ้อนกันของหน่วยงานตัวความและหน่วยงานที่ปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาล ในระบบสารสนเทศของสำนักงานอัยการสูงสุดที่เรียกว่า สารบบคดีอิเล็กทรอนิกส์ ทำให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับหน่วยงานตัวความและสามารถค้นหาข้อมูลได้รวดเร็ว เพื่อสนับสนุนข้อมูลค้นหาประวัติผู้ต้องหาจากหน่วยงานปฏิบัติพิพากษาของศาล ทำให้พนักงานอัยการสามารถดำเนินการพิจารณาสำนวนคดีได้รวดเร็วขึ้นในการนำคำฟ้องขึ้นสู่ศาลจะทำให้ระบบเทคโนโลยีเว็บเซอร์วิสเพื่อการบริหารจัดการสำนวนคดีของสำนักงานอัยการสูงสุด ตามหลักการเทคโนโลยีสารสนเทศคุณภาพ (Quality Information Technology : QIT)

Cased+Web+Ming+ PDCA → QIT

Cased = สำนวนคดีของสำนักงานอัยการสูงสุด

Web = web Service

Ming = Data Ming

PDCA = วัฏจักรเดมมิ่ง

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เพื่อลดความซ้ำซ้อนของการนำเข้าสู่สำนวนคดีเข้าสู่ระบบสารบบคดีอิเล็กทรอนิกส์โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. เพื่อพัฒนาตัวแบบเทคโนโลยีเว็บเซอร์วิสเพื่อการจัดการสำนวนคดีอาญาของสำนักงานอัยการสูงสุด
2. เพื่อประเมินตัวแบบเทคโนโลยีเว็บเซอร์วิสเพื่อการจัดการสำนวนคดีอาญาของสำนักงานอัยการสูงสุด
3. เพื่อพัฒนาต้นแบบเทคโนโลยีเว็บเซอร์วิสเพื่อการจัดการสำนวนคดีอาญาของสำนักงานอัยการสูงสุด
4. เพื่อประเมินต้นแบบเทคโนโลยีเว็บเซอร์วิสเพื่อการจัดการสำนวนคดีอาญาของสำนักงานอัยการสูงสุด

คำถามการวิจัย

การวิจัยนี้มีคำถามในการวิจัยเพื่อให้ได้เป็นตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. ตัวแบบเทคโนโลยีเว็บเซอร์วิสเพื่อการจัดการสำนวนคดีอาญาของสำนักงานอัยการสูงสุดจะมีลักษณะเป็นอย่างไร
2. การยอมรับตัวแบบเทคโนโลยีเว็บเซอร์วิสเพื่อการจัดการสำนวนคดีอาญาของสำนักงานอัยการสูงสุดอยู่ในระดับใด
3. ต้นแบบเทคโนโลยีเว็บเซอร์วิสเพื่อการจัดการสำนวนคดีอาญาของสำนักงานอัยการสูงสุดจะมีลักษณะเป็นอย่างไร
4. การยอมรับต้นแบบเทคโนโลยีเว็บเซอร์วิสเพื่อการจัดการสำนวนคดีอาญาของสำนักงานอัยการสูงสุด อยู่ในระดับใด

สมมติฐานการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีการตั้งสมมติฐานการวิจัยเพื่อให้ได้คำตอบจากคำถามการวิจัยดังนี้

1. ตัวแบบเทคโนโลยีเว็บเซอร์วิสเพื่อการจัดการสำนวนคดีอาญาของสำนักงานอัยการสูงสุดเป็นที่ยอมรับอยู่ในระดับมาก
2. ต้นแบบเทคโนโลยีเว็บเซอร์วิสเพื่อการจัดการสำนวนคดีอาญาของสำนักงานอัยการสูงสุดเป็นที่ยอมรับอยู่ในระดับมาก

ขอบเขตของการวิจัย

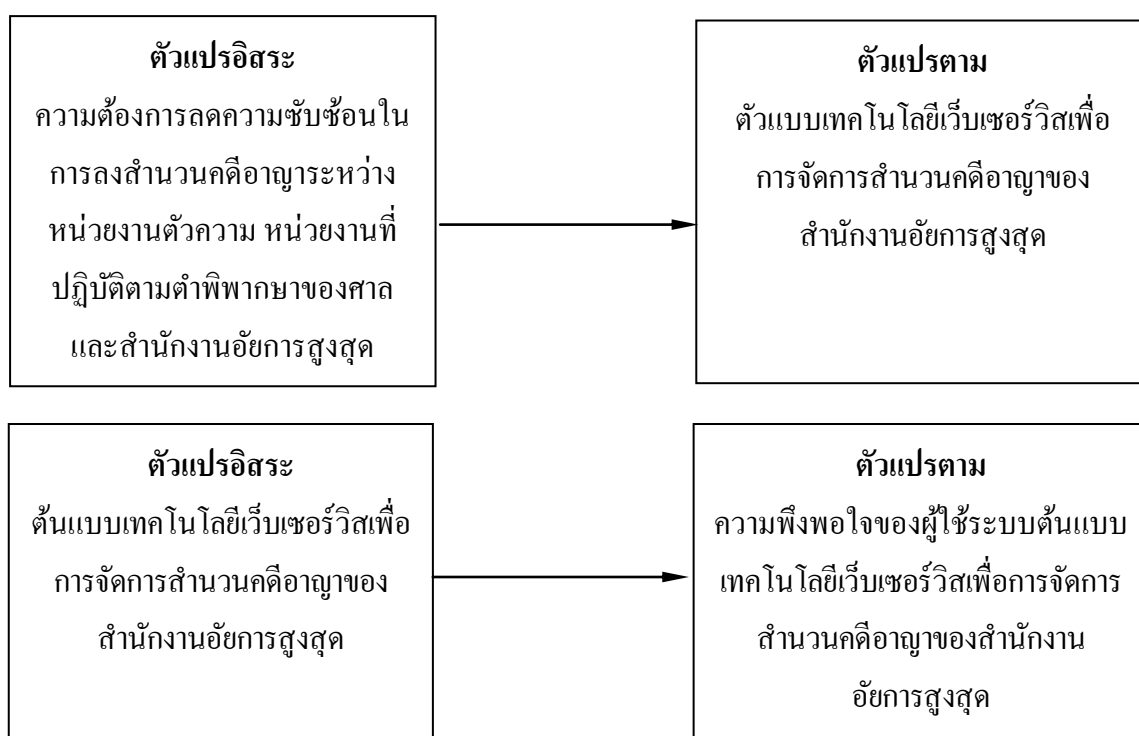
ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดการแบ่งประเภทระบบสารสนเทศของลอนดอน ในการเลือกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะทำการวิจัยได้กำหนดขอบเขตในการวิจัยไว้ดังนี้

ขอบเขตการวิจัยเฉพาะสำนักงานคดีอาญา อาคารถนนรัชดาภิเษก สำนักงานอัยการสูงสุด ในส่วนที่เกี่ยวกับคดีอาญาและเกี่ยวข้องกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในช่วงเดือนเมษายน-พฤษภาคม 2558 โดยการวิจัยครั้งนี้ประชากรที่เกี่ยวข้องกับการลงสำนวนในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

ประชากรที่จะผู้ประเมินการยอมรับระบบแบบระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการสำนวนคดีของสำนักงานอัยการสูงสุด จะเป็นประชากรที่เกี่ยวข้องกับการลงสำนวนในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาความต้องการ แบบการเลือกตัวอย่างแบบสุ่มเชิงกึ่งอนินทรีย์

(Snowball Sampling) (บุญมี พันธุ์ไทย, 2554 : 130) ตัวอย่างที่ทดลองใช้ในการแบบเจาะจงประกอบ (Purposive Sampling) (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ม.ป.ป. : 23) ด้วยผู้บริหารระดับต่าง ๆ และพนักงานปฏิบัติการของสำนักงานอัยการสูงสุดจำนวนทั้งหมด 29 คน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. เทคโนโลยีเว็บเซอร์วิสเพื่อการจัดการสำนวนคดีอาญาของสำนักงานอัยการสูงสุด หมายถึง การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อให้สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลคดีอาญาได้ในกระบวนการยุติธรรมเพื่อให้สำนักงานอัยการสูงสุดสามารถนำข้อมูลมาใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. สารบบคดีอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง โปรแกรมการเก็บข้อมูลสำนวนคดีของสำนักงานอัยการสูงสุดในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์
3. หน่วยงานตำรวจ หมายถึง หน่วยงานที่ส่งสำนวนคดีมายังสำนักงานอัยการสูงสุด คือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ตัวแบบเทคโนโลยีเว็บเซอร์วิสเพื่อการจัดการสำนวนคดีอาญาของสำนักงานอัยการสูงสุดที่สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลสำนวนคดีกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมได้
2. ได้ตัวแบบเทคโนโลยีเว็บเซอร์วิสเพื่อการจัดการสำนวนคดีอาญาของสำนักงานอัยการสูงสุดที่ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสำนวนคดีของสำนักงานอัยการสูงสุด
3. ได้ต้นแบบเทคโนโลยีเว็บเซอร์วิสเพื่อการจัดการสำนวนคดีอาญาของสำนักงานอัยการสูงสุดที่สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลสำนวนคดีกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมได้
4. ได้ต้นแบบเทคโนโลยีเว็บเซอร์วิสเพื่อการจัดการสำนวนคดีอาญาของสำนักงานอัยการสูงสุดที่ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสำนวนคดีของสำนักงานอัยการสูงสุด